

Hallituksen esitys Eduskunnalle seulontamenettelyä hovioikeudessa koskevien oikeudenkäymiskaaren säännösten muuttamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valitusasian käsittelyä hovioikeudessa koskevia oikeudenkäymiskaaren säännöksiä.

Hovioikeuden seulontamenettelyä muutettaisiin niin, että esittelystä ratkaistavien valitusasioiden tavoin myös hovioikeuden pääkäsittelystä ratkaistavat asiat kuuluisivat seulontamenettelyn piiriin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

PERUSTELUT

1.1 Nykytilan ongelmat

Seulontamenettelyä hovioikeudessa koskevat oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 2 ja 2 a §:t tulivat voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003. Sanotun luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään, että hovioikeus päättää ensin, otetaanko valitus enempään tutkintaan (seulontamenettely). Valituksen tutkimista ei jatketa, jos hovioikeus yksimielisesti toteaa olevan selvää, että:

- 1) asiassa ei ole 15 §:n nojalla toimitettava pääkäsittelyä;
- 2) käräjäoikeuden ratkaisu tai siellä noudatettu menettely ei ole virheellinen; eikä
- 3) asianosaisen oikeusturva asian laatu huomioon ottaen muustakaan syystä edellytä valituksen käsittelyn jatkamista.

Oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 15 §:n 1 momentissa säädetään, että hovioikeuden on toimitettava pääkäsittely sitä koskevasta vaatimuksesta riippumatta, jos asian ratkaiseminen riippuu käräjäoikeudessa vastaanotetun suullisen todistelun tai käräjäoikeuden katselmusta toimittansa tekemien havaintojen uskottavuudesta taikka hovioikeudessa vastaanotettavasta uudesta suullisesta todistelusta. Käräjäoikeudessa vastaanotettu todistelu on tällöin tarpeellisilta osiltaan otettava vastaan ja katselmus toimitettava uudelleen pääkäsittelyssä, jollei estettä ole.

Seulontasäännösten tultua voimaan hovioikeudet tulkitsivat lähes yksimielisesti 2 §:n 1 momentin 1 kohdan viittausta 15 §:ään seulontamenettelyn tarkoituksen mukaisesti niin, että 15 §:n mukainen pääkäsittelyn toimittamisvelvollisuus ei voinut olla seulontamenettelyssä voimassa samanlaisena kuin ennen seulontamenettelyn säätämistä. Hovioikeuksien tulkinnan mukaan myös hovioikeuden pääkäsittelystä ratkaistavat valitusasiat, joiden ratkaiseminen käräjäoikeudessa oli riippunut suullisen todistelun tai katselmushavaintojen uskottavuudesta, saattoivat 2 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuodosta huolimatta tulla seulotuiksi, jos käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuuteen voitiin luottaa.

Korkein oikeus antoi 16.11.2004 hovioikeuden seulontamenettelyä koskevan ennakkoratkaisun 2004:116. Sen mukaan hovioikeudessa pääkäsittelystä ratkaistavat asiat, joissa on arvioitava suullisen todistelun uskottavuutta, eivät kuulu seulontamenettelyn piiriin. Mainitun ennakkoratkaisun jälkeen seulontamenettelyä on voitu soveltaa ainoastaan esittelystä ratkaistavissa asioissa.

Seulontamenettelyä säädettäessä eduskunnan tarkoituksena oli lakivaliokunnan mietinnön mukaan (LaVM 27/2002 vp, s. 7-8) sisällyttää myös pääkäsittelyasiat seulontamenettelyn piiriin, kuten hallituksen esityksessä 91/2002 vp valitusta hovioikeuteen ja valitusasian käsittelyä hovioikeudessa koskevien oikeudenkäymiskaaren säännösten muuttamiseksi ehdotettiin. Lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan saaman sanamuodon vuoksi tämä tarkoitus ei toteutunut.

Seulontamenettelyä perusteltiin hallituksen esityksessä keinoksi hovioikeuksien ruuhkautumiskehityksen pysäyttämiseen, koska sen avulla hovioikeuden voimavarat voitiin kohdentaa aiempaa tehokkaammin niihin asioihin, joiden täystutkintaan oli olemassa todellinen oikeus-suojan tarve. Seulontamenettely täytti tämän tarkoituksen sellaisena kuin hovioikeudet sen omaksuivat. Ratkaisematta olevien asioiden määrän kasvu on hovioikeuksissa seulontamenettelyn voimaantulon jälkeen pysähtynyt ja kehitys ratkaisematta olevien asioiden määrässä on kääntynyt nopeasti laskevaksi. Hovioikeuksiin saapuneiden asioiden määrässä ei ole vuonna 2004 tapahtunut merkittävää muutosta. Ratkaisematta olevien asioiden määrä oli kuitenkin

vuoden 2004 lopussa 7 866 eli 16 prosenttia pienempi kuin vuoden 2003 lopussa, jolloin se oli 9 361. Keskimääräinen käsittelyaika on tänä aikana lyhentynyt 8,8 kuukaudesta 8,2 kuukauteen. Esittelystä asiat ratkaistaan 8,8 kuukaudessa ja pääkäsittelystä 13,1 kuukaudessa. Seulontaratkaisujen osuus annetuista ratkaisuista on 21,5 prosenttia. Seulotuissa asioissa käsittelyaika on keskimäärin kaksi kuukautta.

Nämä vuoden 2004 tilastotiedot muodostuvat valtaosin ajalta ennen korkeimman oikeuden 16.11.2004 antamaa ennakkoratkaisua, jota ennen hovioikeudet tulkitsivat pääkäsittelyasioidenkin kuuluvan seulontamenettelyn piiriin. Näihin lukuihin on huomattavalta osalta päästy sillä, että marraskuuhun 2004 mennessä tilastoitujen pääkäsittelypyyntöjen perusteella arvioituna pääkäsittelyjen määrä olisi ollut noin 19 prosenttia suurempi kuin se olisi ollut ilman seulontamenettelyä. Korkeimman oikeuden omaksuman kannan vuoksi on odotettavissa, että näiden lukujen osoittama kehitys ratkaisematta olevien asioiden määrässä kääntyy takaisin kasvavaksi ja käsittelyaikojen voidaan ennakoida alkavan taas pidentyä.

Aiheettomiksi osoittautuvat pääkäsittelyt hovioikeudessa viivästyttävät käräjäoikeudessa voitaneen osapuolen oikeuksien toteutumista. Ne aiheuttavat todistajina kuultaville henkilöille tarpeetonta vaivaa ja lisäävät asianosaisten oikeudenkäyntikuluja ilman, että aiheuttaisivat käräjäoikeuden oikeaksi osoittautuneen ratkaisun muuttamiseksi olisi ilmennyt. Aiheettomien pääkäsittelyjen seurauksena aiheellisten valitusten käsittely ja käräjäoikeudessa aiheettomasti hävinneen asianosaisten oikeuksien toteutuminen viivästyvät.

Nykyinen oikeustila, jossa pääkäsittelyasiat eivät kuulu seulontamenettelyn piiriin, on omiaan tarpeettomasti kuormittamaan hovioikeuksia ja syyttäjälaitosta aiheettomiksi osoittautuvilla pääkäsittelyillä erityisesti rikosasioissa. Vastaajan asemaan muutoksenhaussa nimittäin vaikuttaa, ilmoittaako hän tyytymättömyyttään ainoastaan rangaistuksen mittaamiseen vai myös syyksi lukemiseen. Rangaistuksen mittaamisasian ratkaiseminen ei yleensä riipu suullisen todistelun uskottavuudesta, jolloin valitus on mahdollista ratkaista vain lyhyen käsittelyajan vaativassa seulontamenettelyssä, kun taas syyksi lukeminen useimmiten perustuu suullisen todistelun uskottavuuden arviointiin, jolloin se on ratkaistava pitkän käsittelyajan vaativasta pääkäsittelystä. Tämän vuoksi vastaaja voi saada tuomion täytäntöönpanon pääkäsittelyn vuoksi siirretyksi tuonnetuksi ilmoittamalla tyytymättömyyttään nimenomaan syyksi lukemiseen siinäkin tapauksessa, että hänen todellinen tyytymättömyyden aiheensa kohdistuisi ainoastaan rangaistuksen mittaamiseen.

Nykyisessä oikeustilassa valittajan oikeusasema muutoksenhaussa voi muodostua samantapaisissa asioissa erilaiseksi pelkästään sillä perusteella, missä menettelyssä valitus on hovioikeudessa käsiteltävä.

Hovioikeuden ratkaisu, jolla valituksen enempi tutkiminen lopetetaan (seulontaratkaisu), ei ole muodollisesti asiaratkaisu, jolla hovioikeus ottaisi itsenäisesti kantaa asiassa ratkaistaviin näyttö- ja oikeuskysymyksiin. Lopettamalla valituksen enemmän käsittelyn seulontaratkaisu jättää voimaan käräjäoikeuden kannanotot niihin. Seulontaratkaisu ei siten ole rinnastettavissa oikeudenkäymiskaaren 24 luvun 16 §:ssä tarkoitettuun hovioikeuden täystutkinnassa tehtävään asiaratkaisuun, jolla käräjäoikeuden ratkaisua ei muuteta. Vaikka tällaisella ratkaisulla hovioikeus hyväksyykin käräjäoikeuden kannanotot näyttö- ja oikeuskysymyksiin, se tulee seulontaratkaisusta poiketen asiaratkaisuna voimaan käräjäoikeuden ratkaisun sijasta.

Valituksen käsittelyn lopettavan seulontaratkaisun kuvatonlainen oikeudellinen luonne ei tarkoita, että hovioikeus ei seulonnassa valvoisi käräjäoikeuden ratkaisun asiallista oikeelli-

suutta. Se on hovioikeuden nimenomainen tehtävä seulontamenettelyssä. Tällä oikeellisuusvalvonnalla hovioikeus täyttää valittajan oikeusturvaodotusta. Jos valitusta käräjäoikeuden tuomioon vertaamalla on kuitenkin selvää, että valittajan perusteltu oikeusturvaodotus ei käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuuden vuoksi edellytä valituksen enempää käsittelyä, se voidaan asiaratkaisua antamatta seulontaratkaisulla lopettaa.

Oikeellisuusvalvontaan seulontamenettelyssä sisältyy käräjäoikeuden ratkaisuihin kohdistuva luottamusperiaate. Sen mukaisesti seulontamenettelyyn perustuvassa muutoksenhaussa oletetaan, että käräjäoikeuden ratkaisu voi olla oikea ja että siihen voidaan luottaa, jollei valituksen johdosta synny epäilyä sen oikeellisuudesta. Seulontamenettelyssä hovioikeus valvoo ja arvioi käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuutta, mutta ratkaisee ainoastaan sen, onko valitus horjuttanut luottamusta käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuuteen. Mikäli valitus ei sen mahdollisen täydentämisen jälkeenkään horjuta luottamusta käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuuteen, valituksen enempi tutkiminen on lopetettavissa seulontaratkaisulla hovioikeuden asiaratkaisua antamatta. Mikäli valitus on horjuttanut luottamusta käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuuteen, valituksen käsittelyä on jatkettava oikeudenkäymiskaaren 26 luvussa säädetyllä tavalla hovioikeuden asiaratkaisun antamiseksi.

Korkeimman oikeuden edellä mainitun ennakkoratkaisun jälkeen pääkäsittelystä ratkaistavissa asioissa ei noudateta luottamusperiaatetta. Valitukselta ei korkeimman oikeuden ratkaisun perustelujen mukaan silloin edellytetä käräjäoikeuden tuomioon kohdistuvan luottamuksen horjuttamista. Haettaessa muutosta asiaan, joka on hovioikeudessa ratkaistava pääkäsittelystä, käräjäoikeuden tuomioon kohdistuva oletus onkin esittelystä ratkaistavaan asiaan nähden päinvastainen: käräjäoikeuden ratkaisu voi olla väärä eikä siihen voida luottaa. Jos valituksessa on riitautettu käräjäoikeuden näytön arviointi, hovioikeuden on jo sen vuoksi tutkittava asia pääkäsittelystä ja annettava asiaratkaisu riippumatta siitä, onko riitautusta valituksessa perusteltu.

Vuoden 2003 alusta tuli voimaan siviiliprosessiuudistus, jolla kirjallisen menettelyn soveltamisalaa käräjäoikeudessa laajennettiin niin, että myös riitainen asia voidaan ratkaista kirjallisessa valmistelussa, jos asianosaiset siihen suostuvat (OK 5: 27 a §). Esimerkiksi elatusapuasia voi olla tällainen kirjallisessa menettelyssä ratkaistava asia. Asianosaisen asema voi kuitenkin muutoksenhaussa samanlaiseen elatusapuasiaan muodostua erilaiseksi vain sen vuoksi, että hän tai hänen vastapuolensa haluaa käyttää henkilötodistelua todistuskeinona esimerkiksi ilmoittamalla itsensä henkilökohtaisesti kuultavaksi, jolloin käräjäoikeudessa on sitä varten toimitettava pääkäsittely. Mikäli asia on ratkaistu käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä, se kuuluu hovioikeudessa seulontamenettelyn piiriin ja valituksen enempi käsittely on mahdollista lopettaa asiaratkaisua antamatta. Jos asian ratkaiseminen puolestaan riippuu suullisen todistelun uskottavuuden arvioinnista käräjäoikeudessa toimitetun pääkäsittelyn vuoksi, asiaa ei voida seuloa, vaan siinä on hovioikeudessa annettavan asiaratkaisun vuoksi toimitettava pääkäsittely.

Eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä 271/2004 vp oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain, oikeudenkäymiskaaren ja eräiden muiden lakien rikosasioiden käsittelyä käräjäoikeudessa koskevien säännösten muuttamiseksi ehdotetaan kirjallisen menettelyn soveltamisalan laajentamista käräjäoikeudessa käsiteltävissä rikosasioissa. Esityksen mukaan kirjallinen menettely käräjäoikeudessa edellyttäisi samalla tavoin kuin siviiliasioissa asianosaisten suostumusta. Muutoksenhakujärjestelmältä edellytettävän käsiteltävään asiaan kohdistuvan yhdenvertaisen kohtelun ja johdonmukaisuuden kannalta ei ole perusteltavissa, että kirjalli-

seen menettelyyn antamallaan suostumuksella asianosainen samalla rajoittaisi oikeuttaan saada valitukseensa hovioikeuden asiaratkaisu.

Muutoksenhakujärjestelmän nykytilan keskeisin ongelma on se, että seulonnan edellytykset ja oikeuden saatavuus muutoksenhaussa riippuvat asian käsittelyjärjestyksestä, eivätkä asian laadusta, kuten muissa sellaisissa eurooppalaisissa muutoksenhakujärjestelmissä, joihin sisältyy seulonnan tai valitusluvan tapaisia edellytyksiä muutoksenhakuoikeuden käyttämiselle. Valitusasian käsittely hovioikeudessa esittelystä ja pääkäsittelystä ratkaistavissa asioissa on niin pitkälle eriytynyt, että koko muutoksenhaun lähtökohta ja tarkoitus kärjäoikeuden tuomion oikeellisuuteen kohdistuvana oletuksena perustuu niissä kokonaan vastakkaisille periaatteille.

Valittajan oikeusasema siihen nähden, onko hänellä oikeus saada hovioikeuden asiaratkaisu, ei saa muodostua erilaiseksi pelkästään sen perusteella, missä menettelyssä hänen asiansa on kärjäoikeudessa käsitelty tai hovioikeudessa käsiteltävä. Oikeuden tulee muutoksenhaussa-kin olla valittajan saatavilla käsiteltävään asiaan nähden yhdenmukaisilla perusteilla riippumatta asian käsittelyjärjestyksestä, eikä asianosaisen oikeusasema saa muutoksenhaussa heikentyä tai vahvistua pelkästään siitä riippuen, mitä todistelukeinoja hän on asiansa ajamiseksi kärjäoikeudessa valinnut. Muutoksenhaussa erilaisia asioita voidaan perustellusti kohdella eri tavoin, mutta nykyinen muutoksenhakujärjestelmä, joka kohtelee valittajia eri tavoin samanlaisissakin asioissa pelkästään käsittelyjärjestyksen perusteella, ei ole perusteltavissa, vaan se on kiireellisesti korjattava.

1.2 Ehdotettavat muutokset

Hovioikeudessa pääkäsittelystä ratkaistavat asiat ehdotetaan kuuluviksi seurantamenettelyn piiriin. Ehdotettu sääntely tarkoittaa, että hovioikeuden velvollisuus toimittaa pääkäsittely oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 14 tai 15 §:n mukaisesti ei ole voimassa seurantamenettelyssä, vaan vasta jatkettaessa valituksen tutkimista sen jälkeen. Tätä tarkoittaa jo voimassa oleva oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 2 a §:n 4 momentti, jonka mukaan jos valituksen tutkimista päätetään (seurantamenettelyn jälkeen) jatkaa, noudatetaan, mitä jäljempänä mainitussa luvussa säädetään.

Suullisen todistelun uskottavuuteen kohdistuva näyttöratkaisu on kärjäoikeuden todistelutaroituksessa kuulemien henkilöiden kertomuksista tekemä päätelmä oikeusseuraamuksen langettamisen kannalta olennaisten tosiseikkojen käsillä olosta. Jos tosiasioista eri tavalla kertovien henkilöiden kertomusten uskottavuus on pääkäsittelystä riitautettu, kärjäoikeuden tulee ratkaisussaan perustella, miksi toiset kertomukset ovat osoittautuneet uskottavimmiksi kuin toiset. Tässä perustellussa uskottavuusharkinnassaan kärjäoikeus pyrkii vakuuttamaan tuomion lukijan siitä, että ratkaisun lopputulos on riitautuksesta huolimatta oikea.

Valituksessa hovioikeuteen puolestaan se asianosainen, jolle kärjäoikeuden tuomio on vastainen, riitauttaa kärjäoikeuden uskottavuusharkinnan ja sen perusteet. Valittaja voi esimerkiksi rikosasiassa vedota siihen, että sen avaintodistaja on ollut tapahtumista siksi etäällä, että hänen havaintonsa eivät voi olla luotettavia. Valittaja pyrkii siten saattamaan kärjäoikeuden näyttöarvioinnin riitautus valituksessa ei kuitenkaan olisi riittävä, vaan valittajan olisi yksityiskohtaisesti perusteltava riitautuksensa. Tätä edellyttää jo voimassaoleva oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 15 §:n 2 momentti, jonka mukaan pääkäsittelyä hovioikeudessa pyydettyä on esitettävä yksilöity syy siihen.

Seulontamenettelyssä hovioikeus arvioi, ovatko kärjäoikeuden uskottavuusharkintaan sisältyvät päätelmät näytetyistä tosiseikoista järkeviä ja valituksen perusteluihin nähden sen sisältämän kritiikin kestäviä. Hovioikeus ei seulonnassa tee omia päätelmiä kertomusten uskottavuudesta, vaan arvioi ja vertailee kärjäoikeuden ja valittajan perusteluita selvittääkseen ainoastaan sen, voidaanko kärjäoikeuden ratkaisun oikeellisuuteen valituksesta huolimatta luottaa. Luottamus on näytön arvioinnin perusteluiden synnyttämää vakuuttuneisuutta ratkaisun lopputuloksen oikeellisuudesta. Mikäli valitus horjuttaa luottamusta kärjäoikeuden näytön arvioinnin oikeellisuuteen synnyttämällä epäilyn sen perusteluihin sisältyvien päätelmien pitävyydestä, asiaa ei voitaisi seuloa, vaan kärjäoikeuden näytön arvioinnin oikeellisuuden ratkaisemiseksi on hovioikeudessa toimitettava pääkäsittely oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 15 §:n mukaisesti.

Jos valituksessa vedotaan edellä mainitulla tavalla siihen, että todistaja on ollut tapahtumista liian etäällä tehdäkseen luotettavia havaintoja, eikä kärjäoikeuden ratkaisussa ole otettu perustellusti kantaa etäisyyden merkitykseen asian ratkaisemisessa, ei asiaa voitaisi seuloa, jos valittaja esittää todistuskeinon, jolla hän voi näyttää tämän väitteensä toteen. Kärjäoikeuden näyttöratkaisun oikeellisuuden arviointi edellyttää silloin pääkäsittelyn toimittamista hovioikeudessa. Jos sen sijaan etäisyyden merkitys on kärjäoikeuden ratkaisussa otettu huomioon ja perusteltu, miksi tällä asianosaisen väitteellä etäisyydestä ei ole asiassa merkitystä, ja valituksessa on kysymys vain tämän saman jo kärjäoikeuden tuomiossa kertaalleen järkevästi arvioidun väitteen toistamisesta, valitus voitaisiin seuloa, jos ei ole muuta syytä epäillä kärjäoikeuden ratkaisun oikeellisuutta.

Oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta ehdotetaan muutettavaksi niin, että säännös selvästi ilmaisee seulontamenettelyyn sisältyvän luottamusperiaatteen ja sen, että tämä luottamusperiaate koskee myös pääkäsittelystä ratkaistavia asioita. Voimassa olevan 1 kohdan kumoaminen ei tässä suhteessa ole yksistään riittävä, vaan seulonnan edellytyksiä harkittaessa on seulontasäännöksessä hovioikeuden huomiota syytä kiinnittää erikseen siihen, onko kärjäoikeuden näyttöratkaisu perusteltu asianmukaisesti niin, että siihen voi ylipäätään syntyä luottamus. Jos kärjäoikeuden näyttöratkaisun perustelut ovat siinä määrin puutteellisia, että luottamusta sen oikeellisuuteen ei voi edes syntyä, ei asiaa luonnollisesti voitaisi seuloa.

Perustuslakivaliokunta on hallituksen esityksestä 91/2002 vp antamassaan lausunnossa (PeVL 35/2002 vp) katsonut seulontamenettelyn täyttävän oikeudenmukaiselta oikeudenkäynniltä edellyttävät ihmis- ja perusoikeuksien mukaiset vaatimukset. Perustuslakivaliokunta ei pitänyt esitystä ongelmallisena siksi, että pääkäsittelyasiat kuuluivat seulontamenettelyn piiriin. Perustuslakivaliokunta edellytti ainoastaan, että suullinen käsittely mainitaan laissa yhtenä hovioikeuden harkintaan seulonnassa tapauskohtaisesti vaikuttavana seikkana. Siksi tämän esityksen mukaan mikäli kärjäoikeuden ratkaisun oikeellisuutta ei voida pääkäsittelyä hovioikeudessa toimittamatta arvioida, valituksen käsittelyä on jatkettava ja toimitettava pääkäsittely hovioikeudessa joko oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 14 tai 15 §:n nojalla.

Myös hallituksen esityksessä 91/2002 vp, s. 12-19 on päädytty siihen, ettei seulontasäännös ole ongelmallinen perus- ja ihmisoikeusvaatimusten kannalta.

Oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi 1 kohtaan ehdotettavasta sanamuodosta johtuva kielellinen täydennys. Seulonnan edellytykset täyttyvät kohta kohdalta niin, että 1 kohdassa hovioikeuden huomiota kiinnitetään kärjäoikeuden näy-

tön arvioinnin oikeellisuuteen siinä ilmaistun luottamusperiaatteen valossa. Muun ohella käräjäoikeuden oikeudellisen päättelyn ja siellä noudatetun menettelyn virheettömyys tulevat arvioitaviksi 2 kohdan perusteella.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksen vaikutukset on arvioitu seulontamenettelyn säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä 91/2002 vp, s. 29-31.

3 Asian valmistelu

Oikeusministeriö on 19.11.2004 asettanut selvitysmiehen arvioimaan muutoksenhakujärjestelmän kehittämistarpeita hovioikeudessa käsiteltävien riita- ja rikosasioiden osalta. Asia on valmisteltu ensimmäisenä osana tätä selvitystehtävää.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Siihen sisältyy siirtymäsäännös.

Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 381/2003, seuraavasti:

26 luku

Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa

2 §

Hovioikeus päättää ensin, otetaanko valitus enempään tutkintaan (seulontamenettely). Valituksen tutkimista ei jatketa, jos hovioikeus yksimielisesti toteaa olevan selvää, että:

1) käräjäoikeuden näytön arvioinnin oikeellisuuteen voidaan pääkäsittelyä toimittamatta luottaa;

2) käräjäoikeuden ratkaisu tai siellä noudatettu menettely ei muutoin ole virheellinen; eikä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan asioissa, joissa muutoksenhaun kohteena oleva käräjäoikeuden ratkaisu julistetaan tai annetaan lain tultua voimaan.